

לקוטי תורה • פרשת במדבר • מאמר 9

וארשתיך לי לעולם

וארשתיך לי לעולם

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/likutei-torah/bamidbar/9](https://likuteitorah.com/he/likutei-torah/bamidbar/9)

1 וארשתיך לי לעולם. וארשתיך לי בצדק כו' וארשתיך כו'. (עיינן רבות בא ס"פ י"ח. תרומה פל"ג קרוב לס"פ. ובפ' עקב גבי ד"א [דבר אחר] ושמר לך).

"וארשתיך לי לעולם; וארשתיך לי בצדק" וכו', "וארשתיך" וכו'. (ראו מדרש רבה, בא, סוף פרק י"ח; תרומה, פרק ל"ג, סמוך לסופו; ובפרשת עקב, על "דבר אחר: ושמר לך").

הנה כנסת ישראל שהיא מקור כל נשמות ישראל נקי כלה ע"ש הפסוק כלתה נפשי כמ"ש ואל אישך תשוקתך.

והנה כנסת ישראל, שהיא מקור כל נשמות ישראל, נקראת כלה, על שם הפסוק "כלתה נפשי", כמו שנאמר: "ואל אישך תשוקתך".

כי תשוקתה לדבקה במקורה וחיי החיים ית' בכלות הנפש וכמ"ש אלקים אל דמי לך אל תחרש ואל תשקוט אל

כי תשוקתה היא לדבוק במקורה ובחיי החיים, יתברך, בכלות הנפש ממש; וכמו שנאמר: "אלקים, אל דמי לך, אל תחרש ואל תשקוט, אל".

(ע' [עיינן] בזהר ח"א [חלק א'] קע"ח ב' ע"ז ב' פ"ו ב'. ח"ב [חלק ב'] ק"מ א' רנ"ו ב'), וכן בפרטות נשמות כאו"א [כל אחד ואחד] מישראל

(ראו בזוהר, חלק א, קע"ח ע"ב; ע"ז ע"ב; פ"ו ע"ב; חלק ב, ק"מ ע"א; רנ"ו ע"ב). וכך גם בפרט, בנשמות של כל אחד ואחת מישראל:

הנה כתיב נר אלקי נשמת אדם שיש בטבעה לעלות למעלה כאור הנר וכשלהבת העולה מאליה לדבקה בו ית' בכלות הנפש ממש.

הנה נאמר: "נר ה' נשמת אדם"; שכן טבעה לעלות למעלה כאור הנר, וכשלהבת העולה מאליה, כדי לדבוק בו יתברך בכלות הנפש ממש.

אך והוא ימשול בך שבע"כ [שבעל כרחך] אתה חי והחיות רצוא ושוב לירד ולהתלבש בגוף ולכן גם למטה אחר התלבשותה בגוף הנה זהו עיקר עבודת האדם להיות נכספה וגם כלתה נפשו ממש אליו ית'.

אך [נאמר:] "והוא ימשול בך", שכן "על כורחך אתה חי", ו"החיות רצוא ושוב" — לרדת ולהתלבש בגוף. לכן גם למטה, לאחר שהתלבשה בגוף, עיקר עבודת האדם הוא שנפשו תשתוקק אליו יתברך ממש, ואף תכלה אליו.

והנה יש שני בחיי בענין כלות הנפש וזהו הענין של שני בחיי כלה שהוזכרו בגמרא (פ"ב [פרק ב'] דכתובות)

והנה יש שתי בחינות בענין כלות הנפש, וזהו עניינן של שתי בחינות כלה שהוזכרו בגמרא (פרק ב בכתובות):

כלה אחת היינו כלה נאה וחסודה וע"ז נאמר כלתה נפשי לחצרות ה' (רבות ויחי פצ"ט קרוב לר"פ, נשא רפ"י ס"פ י"ג גבי ביום הששי קערת כסף).

כלה אחת היא "כלה נאה וחסודה", ועל כך נאמר: "כלתה נפשי לחצרות הוי" (מדרש רבה, ויחי, פרק צ"ט, סמוך לתחילתו; נשא, תחילת פרק י', וסוף פרק י"ג, על "ביום הששי", "קערת כסף").

והבי' כלה כמות שהיא אפי' [אפילו] חגרת או סומא ע"ז נאמר לבי ובשרי ירננו אל אל חי.

והשנייה היא "כלה כמות שהיא", אפילו [אם היא] חגרת או סומא; ועל כך נאמר: "לבי ובשרי ירננו אל אל חי".

וביאור הענין כי הנה האותיות נק' אבנים וצירופיהם נקראו בתים וחצרות כמ"ש בספר יצירה שתי אבנים בונות שני בתים כו' לפי שהאותיות הדבור שבאדם נחשבות לבחי' דומם לגבי מהות השכל.

ביאור העניין: האותיות נקראות "אבנים", והצירופים שלהן נקראים "בתים" ו"חצרות", כמו שכתוב בספר יצירה: "שתי אבנים בונות שני בתים" וכו'; שכן אותיות הדיבור שבאדם נחשבות לבחינת דומם ביחס למהות השכל.

2 והנה ריבוי התחלקות העולמות לאין מספר לכמה מיני רבבות מדרגות חלוקות זו מזו כמ"ש ועלמות אין מספר

והנה, ריבוי החלוקות בעולמות הוא לאין מספר, לסוגים רבים מספור של מדרגות הנבדלות זו מזו, ככתוב: "ועולמות אין מספר".

וכן מלאכים ונשמות הצדיקים שאין חב"ד [חכמה בינה ודעת] ומדות של זה דומה לזה כולם הם נמשכים ונשפעים מבחינת צירופי אותיות דבר ה' המהוה אותם מאין ליש שהם בחינת דומם לגבי מהות מקור חוצבה שבעולם האצילות

וכן גם המלאכים ונשמות הצדיקים, שאין החכ"ד והמדות של זה דומים לאלה של זה, כולם נמשכים ונובעים מבחינת צירופי האותיות של דבר ה', המחיה אותם מאין ליש. אותיות אלה הן בבחינת דומם ביחס למהות המקור שממנו נחצבו, שבעולם האצילות.

(ע' [עיינ] באגה"ק [באגרת הקודש] ד"ה ויעש דוד שם ועמ"ש בפ' בראשית בד"ה ולהבין בתוספת ביאור ענין וייצר כו' ועמ"ש"ל [ועיינ מה שכתוב לעיל] ע"פ והיה מספר בני ישראל בענין ארץ לא שבעה מים).

(ראו באגרת הקודש, בדיבור המתחיל "ויעש דוד שם"; וכן מה שנכתב בפרשת בראשית, בדיבור המתחיל "ולהבין", בביאור נוסף לענין "וייצר" וכו'; וראו גם מה שנכתב לעיל על הפסוק "והיה מספר בני ישראל", בענין "ארץ לא שבעה מים").

והנה גם מקורן ושרשן בעולם האצילות דאיהו וגרמוהי חד שהם בחינת אלקות ואור א"ס ב"ה מופשט מכל בחי' גדר ומדה וגבול על כל זה מאחר

והנה, גם מקורן ושורשן בעולם האצילות, שבו "הוא וכליו אחד", והם בבחינת אלקות ואור אין סוף ברוך הוא, מופשטים מכל גדר, מידה וגבול; ואף על פי כן, מאחר ש

שהם מקור לבחי' העולמות שנמשך מהם למטה יש שם למעלה בכח כל כך כחות והמשכות שיתהווה מהם בחי' התחלקות העולמות בפועל ממש

שהם מקור העולמות הנמשכים מהם למטה, יש בהם למעלה, בכוח, כוחות והמשכות רבים כל כך, שמהם תתהווה בפועל ממש חלוקת העולמות.

(ועד"ז יובן מ"ש באגה"ק [באגרת הקודש] ד"ה איהו וחיוהי וקרוב לומר שגם האלפים ורבבות עלמין דיתבין בגלגלתא כו' אינן עלמין ממש כו' ור"ל [ורוצה לומר] שהם ג"כ בחי' אותיות שכשיומשכו למטה יתהווה מהם כ"כ [כל כך] עלמין בפועל ממש)

(ועל דרך זה יובן מה שנכתב באגרת הקודש, בדיבור המתחיל "איהו וחיוהי": קרוב לומר שגם האלפים ורבבות העולמות היושבים בגלגלתא וכו' אינם עולמות ממש וכו'. כלומר, גם הם בבחינת אותיות, שכאשר יימשכו למטה יתהוו מהם בפועל ממש עולמות רבים כל כך).

וכמשל אותיות הדבור בעודן בכח חכמתו ולגבי א"ס ב"ה עצמו הסובב כל עלמין גם הם נקראים בחי' אותיות שהוא בחינת דומם כאבנים שהן במדרגה תחתונה שבעשי' [שבעשיה] כמ"ש כולם בחכמה עשית.

והרי זה כמו אותיות הדיבור כשהן עדיין בכוח חכמתו; וביחס לאין סוף ברוך הוא עצמו, הסובב כל עלמין, גם הן נקראות בחינת אותיות, שהיא בחינת דומם, כאבנים שהן במדרגה התחתונה בעשיה, ככתוב: "כולם בחכמה עשית".

שאפילו בחינת ומדרגת חכמה נחשבת לבחיי עשייה גשמיות אצלו יתי' (כמ"ש בלק"א [בלקוטי אמרים]), ומה שנק' בחיי אלקות היינו שהם בחיי אלקות שהם בחיי א"ס ב"ה שלא נתצמצם ונגבל בבחיי כלי.

שאפילו בחינת ומדרגת חכמה נחשבת לפניו יתברך לעשייה גשמית (כמו שמבואר בלקוטי אמרים). ומה שהם נקראים בחינת אלקות, הכוונה היא שהם בבחינת אלקות, כלומר בבחינת אין סוף ברוך הוא, שלא הצטמצם ולא הוגבל בבחינת כלי.

אבל אינם בערך א"ס ב"ה בעצמו ובכבודו ממש רק הארה וזיו המתפשט מעצמות א"ס ב"ה וכמשל זיו השמש המתפשט מגוף השמש כמ"ש במ"א.

אך אין הם בערך לאין סוף, ברוך הוא, עצמו ובכבודו ממש; הם רק הארה וזיו המתפשטים מעצמות אין סוף, ברוך הוא, כמו זיו השמש המתפשט מגוף השמש, כפי שנתבאר במקום אחר.

3 וכמו בדבור האדם עם היות שאין ערך בו לגבי מהות שכלו על כל זה הארת השכל מתפשט ומתגלה בדבורו ואי אפשר להשכיל לזולתו כ"א דרך העברת הקול ודבור.

וכך גם בדיבורו של אדם: אף שאין לו כל השוואה למהות שכלו, בכל זאת הארה מן השכל מתפשטת ומתגלה בדיבורו; ואי אפשר להקנות הבנה לזולת אלא באמצעות העברת הקול והדיבור.

והדבור שלו נעשה שכל לחבירו. כך כביכול הארת עצמות א"ס ב"ה מתגלה ע"י בחיי אותיות ודיבורו נעשה שכל אצל חברו. כך גם, כביכול, הארה מעצמות אין סוף מתגלה באמצעות בחינת האותיות,

שהם הם מקורי ושרשי המשכת החיות מאור א"ס ב"ה להתלבש ולהשפיע החיות בעולמות עליונים ותחתונים ובחיי אותיות שבעולם העליון

שהן עצמן המקורות והשורשים להמשכת החיות מאור אין סוף, להתלבש ולהשפיע חיות בעולמות העליונים והתחתונים. ובחינת האותיות שבעולם העליון,

שהוא מדרגה תחתונה שבו נעשה בחיי ראש ושכל לעולם שלמטה ממנו וכמ"ש בד"ה ועתה יגדל נא גבי כאשר דברת לאמר,

שהיא הדרגה התחתונה שבו, נעשית בחינת ראש ושכל לעולם שמתחתיו, וכמו שמוסבר במאמר המתחיל "ועתה יגדל נא", על המילים "כאשר דיברת לאמר".

ולכן נקרא בחי' מקור ושורש המשכת החיות בשם חצרות שדרך שם עובר החיות והשפעה שמשפיע לנבראים. ויש בהם ב' בחי' המשכות.

ולכן המקור והשורש להמשכת החיות נקרא "חצרות", שכן דרכן עוברים החיות והשפעה שהוא משפיע לנבראים. ויש בהן שתי בחינות של המשכה:

אחד הוא לחיצוניות העולמות ונק' חצר החיצונה והב' הוא לפנימית העולמות שהם בחי' אותיות התורה והתפלה ונשמות הצדיקים ונק' חצר הפנימית נוכח בית המלך:

האחת היא לחיצוניות העולמות, והיא נקראת "החצר החיצונה"; והשנייה היא לפנימיות העולמות, שהיא בחינת אותיות התורה והתפלה ונשמות הצדיקים, והיא נקראת "החצר הפנימית, מול בית המלך".

4 ב וזהו כלתה נפשי לחצרות ה'. נפשי הוא מקור נש"י [נשמות ישראל] שהיא מלכות דאצילות המתלבשת בבי"ע וחפצה ותשוקתה להיות במקורה ושרשה

2. וזהו [פירוש] "נפשי כלתה לחצרות הוי"י. "נפשי" היא מקור נשמות ישראל, מלכות דאצילות המתלבשת בבריאה, יצירה ועשיה; רצונה ותשוקתה להיות במקורה ובשורשה

באצילות אשר שם הוא החצרות ה' המשכת החיות מאור א"ס ב"ה הממשיך ומשפיע לה חיות ובירידתה למטה בבי"ע כלתה נפשה תיכף לדבקה במקורה ושרשה וחיותה.

באצילות, שבה נמצאות "חצרות הוי"י" — המשכת החיות מאור אין סוף ברוך הוא, הממשיך ומשפיע לה חיות. וכשהיא יורדת למטה, לבריאה, יצירה ועשיה, נפשה משתוקקת מיד להידבק במקורה, בשורשה ובחיותה.

וכמו שהאדם תאב לחיי נפשו כמ"ש נפשי אויתיך כו' וכמ"ש במ"א (ועי' בזהר ויחי דרמ"ח ע"ב).

כמו שאדם משתוקק לחיי נפשו, כמו שכתוב "נפשי אויתיך" וגו', וכפי שמוסבר במקום אחר (וראו גם בזהר, ויחי, רמח ע"ב).

וכן למטה הנה זהו בעבודת האדם לדבקה בו ית' בדבורי ומחשבות אותיות התורה והתפלה שהם הם חצרות ה' והמשכת אלקות מאור א"ס ב"ה. והנה יש שני בחי'. בחי' חצר. ובחי' בית.

וכך גם למטה: בעבודת האדם, להידבק בו יתברך באמצעות אותיות הדיבור והמחשבה של התורה והתפילה, שהן עצמן "חצרות הוי"י" והמשכת אלקות מאור אין סוף ברוך הוא. והנה יש שתי בחינות: בחינת חצר ובחינת בית.

5 ושתיהן הן בחי' אבנים רק בית הוא מקורה והחצר אין לה גג. וככה ממש יש ב' בחי' בעבודת ה'.

ושתיהן הן בחינת אבנים; אלא שהבית מקורה, ואילו לחצר אין גג. וכך ממש יש שתי בחינות בעבודת ה'.

הנה יש מי שהוא עוסק בתורה ותפלה ומכוין את לבו לאותיות שבהם לבדם כי גם זו דרך ישרה כמ"ש במ"א.

יש מי שעוסק בתורה ובתפילה ומכוון את לבו לאותיות שבהן בלבד, שכן גם זו דרך ישרה, כפי שמבואר במקום אחר.

הנה אין מלובש בהם רק כח המחשבה לבד בלא כח השכליות וכיון ששכלו פנוי הרי יכול ליפול בשכלו מחשבות חוץ כמשל החצר שאין לה גג שהמטר יורד לתוכו.

באותיות הללו מלובש רק כוח המחשבה, בלי כוח השכל; וכיון ששכלו פנוי, עלולות לעלות בשכלו מחשבות זרות, כמו בחצר שאין לה גג והגשם יורד לתוכה.

לפיכך מי שהוא בעל שכל ואין מחשבתו יכולה להלביש את שכלו. הנה זאת עצתו להעמיק דעתו ושכלו לפירוש המלות שבתפלה עד מקום שידו מגעת ובעיון שכלו בעסק התורה בפרד"ס [בפרדס רמונים] לכן מי שהוא בעל שכל, ומחשבתו אינה יכולה להלביש את שכלו, עצתו היא להעמיק את דעתו ואת שכלו במשמעות מילות התפילה, ככל יכולתו, ולעיין בשכלו בלימוד התורה בדרך הפרד"ס.

וזה נק' פנימית התורה ובח"י זו נק' בית שהוא פנימי וגם הוא מקורה שכל עצמיותו מראשו ועד רגלו מלובש ומעוטף בו (וע' בזהר ח"ג [חלק ג'] ער"ה א' גבי המקרה במים כו' ובהרמ"ז [ובהרב משה זכות] שם). וזה נקרא פנימיות התורה. בחינה זו נקראת בית, שהוא פנימי וגם מקורה, שכן כל עצמותו, מראשו ועד רגליו, מלובשת ועטופה בו (ועיינו בזהר חלק ג, ער"ה ע"א, בעניין "המקרה במים" וכו', ובהרמ"ז שם).

וז"ש [וזהו שכתוב] בזהר דאורייתא היכלא עילאה דקוב"ה [דקודשא בריך הוא] דתמן יתיב מלכא והיינו פנימיות התורה שהיא פי' וטעמי התורה שמלובש בהן חכמה עילאה רק כשמבין בפשטי התורה וזהו שכתוב בזהר שהתורה היא "היכלא עילאה דקודשא בריך הוא, דתמן יתיב מלכא" — היכלו העליון של הקדוש ברוך הוא, שבו יושב המלך. כלומר, זו פנימיות התורה, שהם פירושי התורה וטעמיה, שבהם מלובשת חכמה עילאה. אבל כאשר מבינים את פשטי התורה,

וגם פירוש המלות שבתפלה לפי פשוטו נק' בתים והיכלות דעשייה וכל זה הוא בחי' כלה נאה וחסודה וגם את משמעות מילות התפילה לפי פשוטן, הרי הם נקראים בתי והיכלות דעשייה. וכל זה הוא בחינת "כלה נאה וחסודה":

דהיינו מי שכל ימיו בתורת ה' חפצו ולא סר ממנה ימין ושמאל ונפשו האלקית היא העיקרית בו: כלומר, מי שכל ימיו חפצו בתורת ה', ולא סר ממנה ימין ושמאל, ונפשו האלקית היא העיקרית בו.

ג אך מי שהעביר את הדרך שהוא בחי' חגרת או סומא וכמ"ש עינים להם ולא יראו ונפשו הבהמית היא שמושלת בו וע"כ אין לו כלות הנפש לחיי נפשו האלקית מאחר

3. אבל מי שסטה מן הדרך, והוא בבחינת "חגרת או סומא", כמו שנאמר: "עיניים להם ולא יראו", ונפשו הבהמית היא השולטת בו, ולכן אין לו כלות הנפש לחיי נפשו האלקית, מאחר ש

שהיא במאסר הגוף ונפש החיונית הבהמית. הנה זאת עצתו להיות אעפ"כ [אף על פי כן] בבחי' כלה וע"ז אמרו כלה כמות שהיא.

היא נתונה במאסר הגוף והנפש החיונית הבהמית: עצתו היא להיות ככל זאת בבחינת כלה; ועל כך אמרו: "כלה כמות שהיא".

כי להיותו חגרת או סומא מצד נפשו הבהמית אין זה מונע מלהיות בחי' כלה מצד נפשו האלקית ע"י בחי' לבי ובשרי ירננו אל אל חי.

שהרי היותו חגרת או עיוור מצד נפשו הבהמית אינו מונע ממנו להיות בבחינת כלה מצד נפשו האלקית, באמצעות הבחינה של "לבי ובשרי ירננו אל אל חי".

כי הנה הלב והבשר לפי שהם כלים גשמיים אינם יכולים להיות תשוקתם וחפצם למקור חיותם לאור א"ס ב"ה המשפיע חיותם

שהרי הלב והבשר, בהיותם כלים גשמיים, אינם יכולים שתהיה כמיהתם ורצונם נתונים למקור חיותם — לאור אין סוף ברוך הוא, המשפיע בהם חיות —

כי גברו הצמצוצים והמסכים ורבו למאד בהסתר ובהעלם אחר העלם ע"כ אינם נכספים וכלות לחצרות ה' שהוא מקור וחיי הנפש כ"א כאשר ירננו אל אל חי

מפני שהצמצומים והמסכים גברו והתרבו מאוד, בהסתר ובהעלם אחר העלם. לכן אין הם משתוקקים וכוספים ל"חצרות הוי", שהן מקור חיי הנפש, אלא כאשר הם "ירננו אל אל חי".

והוא כאשר יתבונן באמונה האמיתית בה' שהוא למעלה מעלה מבחי' סוכ"ע שאינו בגדר ובחי' עלמין כלל רק לפי שכלנו הדל שאין אנו משיגים אותו אומרים עליו שהוא ממכ"ע [ממלא כל עלמין] וסוכ"ע.

וזהו כאשר הוא מתבונן באמונה האמיתית בה': שהוא למעלה מעלה אפילו מבחינת סובב כל עלמין, ואינו שייך כלל לגדר ולבחינה של עולמות. אלא שבשכלנו הדל, מאחר שאין אנו משיגים אותו, אנו אומרים עליו שהוא ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין.

אבל באמת הוא רם ונשא וגבוה מאד אפי' [אפילו] מבחי' סוכ"ע שהוא שייך בענין השפעה לנבראים והמשכת החיות לאמר שבחי' ההשפעה אינה מתלבשת ונתפסת בתוך עלמין רק שהוא למעלה מהם וסובב עליהן.

אבל באמת הוא רם ונישא וגבוה מאוד אפילו מבחינת סובב כל עלמין, השייכת לעניין ההשפעה לנבראים והמשכת החיות: כלומר, ההשפעה אינה מתלבשת ונתפסת בתוך העולמות, אלא היא למעלה מהם ומקיפה אותם.

7 והנה ענין השפעה אינו שייך כ"א בבחי' אותיות הנ"ל וכשצריך להשפיע השכלה לזולתו כו'. אבל מצד עצמותו ומהותו קודם שבא לבחי' השפעה לא שייך בחי' עלמין כלל לא בחי' ממלא

והנה, עניין ההשפעה שייך רק לבחינת האותיות הנזכרות לעיל, וכאשר צריך להשפיע הבנה לזולת וכו'. אבל מצד עצמותו ומהותו, קודם שהוא בא לידי השפעה, אין כלל מקום למושג העולמות: לא לבחינת ממלא כל עלמין

ולא בחי' סובב וכאשר יעמיק שכלו ובינתו בזה יתעורר ויקוד יקד אש בלבו להתלהב ולהתלהט להיות הלב גשמי ממש נמס ותשתפך נפשו בכלות הנפש ממש לדבקה בו ית'.

ולא לבחינת סובב כל עלמין. וכאשר יעמיק בשכלו ובהכנתו בעניין זה, תתעורר בלבו אש ותבער בו, כך שהלב הגשמי ממש ימס, ונפשו תישפך מתוך כלות הנפש ממש, כדי לדבוק בו ית'.

8 וכאשר יעמיק שכלו ובינתו בענין הנ"ל הנה מחמת שהתבוננות הנ"ל הוא ממקום גבוה מאוד דהיינו בחי' עצמותו ומהותו ית' ולפניו כחשכה כאורה

וכאשר הוא מעמיק את שכלו ואת הכנתו בעניין האמור, הרי שמכיוון שהתבוננות האמורה באה ממקום גבוה מאוד — מבחינת עצמותו ומהותו ית', שלפניו "כחשכה כאורה" —

לכן יכולה היא להתבוננות הנמשך מזה לנגוע גם עד לכו ובשרו הגשמיות להיות גם הם תשוקתם וחפצם לכלות אליו ית' לדבקה בו בכלות הנפש ממש

יכולה להתבוננות הנובעת ממנה להגיע גם אל לכו ובשרו הגשמיים, כך שגם הם ישתוקקו ויכספו אליו ית', לדבוק בו בכלות הנפש ממש.

וזהו לבי ובשרי ירננו אל אל חי בעצמו וכבודו קודם שבא לידי בחי' המחיה ומשפיע לזולתו כנודע שכל מה

וזהו [פירוש] "לבי ובשרי ירננו אל אל חי": אליו עצמו, בכבודו ובעצמו, עוד לפני שהוא נעשה לבחינת מי שמחיה ומשפיע לזולתו. כידוע, כל מה

שהוא בחי' עליונה יותר יכולה היא לירד ולהתפשט למטה יותר ועיי' באה ונגעה עד הלב כו'.

שהוא מבחינה נעלית יותר יכול לרדת ולהתפשט למטה יותר, ועל ידי כך לבוא ולהגיע עד הלב וכו'.

(ועמ"ש בפי' משפטים ע"פ לא תהיה משכלה ועקרה בענין שכשכנס"י [שכשכנסת ישראל] היא בבחי' עקרה

שאינה מולדת אהבה ויראה העצה הוא ותתפלל חנה על הוי' למעלה מבחי' שם הוי' כו')

(ועיינו במה שנכתב בפרשת משפטים על הפסוק "לא תהיה משכלה ועקרה", בעניין שכאשר כנסת ישראל היא

בבחינת עקרה ואינה מולידה אהבה ויראה, העצה היא "ותתפלל חנה על הוי'" — למעלה מבחינת שם הוי' וכו';

ע"ש, ועמ"ש בפי' יתרו בביאור ע"פ משה ידבר בשם האדרא רבא ששלש עולמות ב"ע שרשם מהתיקון

הראשון ד"ג ת"ד [תיקוני דיקנא] דא"א מי אל כמוך כו' ע"ש, ואפשר שזהו לבי ובשרי ירננו אל אל כו'

וע"ש בד"ה מראיהם ומעשיהם).

עיינו שם; וכן עיינו במה שנכתב בפרשת יתרו בביאור על הפסוק "משה ידבר", בשם האדרא רבא, ששלושת

העולמות בריאה, יצירה ועשיה שורשם בתיקון הראשון מתוך י"ג תיקוני דיקנא דאריך אנפין — "מי אל כמוך" וכו';

עיינו שם. ואפשר שזהו "לבי ובשרי ירננו אל אל" וכו'; ועיינו שם בדרוש המתחיל "מראיהם ומעשיהם".

וזהו וארשתיך לי לעולם כי בזמן שאין בהמ"ק [בית המקדש] קי ים נק' כנס"י [כנסת ישראל] סוכת דוד

הנופלת מחמת שיש לה עליות וירידות ותמיד היא בבחי' נופלת שעולה ויורדת וגם למטה בכללות

ישראל בעבודתם עולים ויורדים,

וזהו "וארשתיך לי לעולם". בזמן שבית המקדש אינו עומד על תילו נקראת כנסת ישראל "סוכת דוד הנופלת", מפני

שיש לה עליות וירידות והיא נתונה תמיד במצב של נפילה, כשהיא עולה ויורדת; וגם למטה, כלל ישראל בעבודתם

עולים ויורדים.

אבל לע"ל [לעתיד לבוא] כתיב אקים את סוכת דוד הנופלת שתהא קמה וגם נצבה לעולם בלי הפסק שלא

תהי' [תהיה] בבחי' נפילה ח"ו [חס ושלום].

אבל לעתיד לבוא נאמר "אקים את סוכת דוד הנופלת": היא תקום וגם תעמוד יציבה לעולם, בלי הפסק, ולא תהיה

עוד בבחינת נפילה, חס ושלום.

וזהו שאנו אומרים ומבקשים קדשנו במצותיך. ופעם אנו אומרים אשר קדשנו במצותיו שכבר קדשנו

והיינו לפי שעכשיו בקדושין אלו יש בחי' ירידה עדיין

וזהו הטעם לכך שאנו אומרים ומבקשים: "קדשנו במצותיך". ולעיתים אנו אומרים: "אשר קדשנו במצותיו" —

כלומר, שכבר קידש אותנו. הסיבה היא שכעת, בקידושין אלה, עדיין יש בחינה של ירידה;

לכן אנו אומרים ומבקשים קדשנו במצותיך קדשנו לעולם שיהי' [שיהיה] בלי הפסק חיי' [חס ושלום] (ועי' בזהר ויקרא ד"ו ע"ב וברע"מ [וברעיא מהימנא] פ' תצא דרע"ז ע"א):

לכן אנו אומרים ומבקשים: "קדשנו במצותיך" — קדשנו לעולם, כדי שלא תהיה הפסקה, חס ושלום (ועיינו בזהר, ויקרא, דף ו ע"ב, וברעיא מהימנא, פרשת כי תצא, דף רע"ז ע"א).

9 ד והנה ענין הקדושין ומאמר ענין א' הוא. וביאור הענין ע"ד מ"ש את ה' האמרת היום. ופ"י האמרת לשון מפעיל שהפעלת האמירה בו ית' ע"י עסק התורה כמ"ש במ"א.

4. והנה, עניין הקידושין ועניין המאמר הם עניין אחד. ביאור העניין הוא על דרך מה שכתוב: "את ה' האמרת היום". פירוש "האמרת" הוא לשון מפעיל: שהפעלת את האמירה בו ית' באמצעות העיסוק בתורה, כפי שמבואר במקום אחר.

והנה באמירה זו שהוא בחי' אותיות התורה מתגלה בו הארת עצמות א"ס ב"ה עם היות שאינה מבחינתו

והנה, באמירה זו, שהיא בחינת אותיות התורה, מתגלה בה הארה מעצמות אין סוף, ברוך הוא, אף שאינה ממדרגתו ולא כערכו כלל, כמשל דבור גשמי שבאדם שבו משכיל לזולתו מבחי' חכמה שבו, ובחי' הנ"ל הוא בחי' מקיף

ואינה בערכו כלל. הדבר דומה לדיבור הגשמי של האדם, שבאמצעותו הוא מעביר לזולתו הכנה שמקורה בבחינת החכמה שבו. הבחינה האמורה היא בחינת מקיף,

אך אינו מתלבש בו לגמרי כי בעודו בכח חכמתו אזי אין בו בחי' אותיות המגבילים לדבר על ענין זה באותיות אלו וכשיוצאים מכח אל הפועל מהעלם אל הגילוי בפה

אך הוא אינו מתלבש בו לגמרי, שכן כל עוד הדבר מצוי בכוח חכמתו, אין בו עדיין בחינת אותיות המגבילות אותו לדבר על העניין הזה באותיות המסוימות האלה. וכאשר האותיות יוצאות מן הכוח אל הפועל, מן ההעלם אל הגילוי בפה,

הנה הבל הדבור מפריד הקול ומחלק האותיות ולכן הבל הדבור הוא בחי' מקיף לנשמה כי דרך הבל הדבור יוצא ומתגלה הארה עצמית וההבל נעשה לבוש

הבל הדיבור מפריד את הקול ומחלק אותו לאותיות. לכן הבל הדיבור הוא בחינת מקיף לנשמה, שכן באמצעות הבל הדיבור יוצאת ומתגלה הארה עצמית, וההבל נעשה לה לבוש

אליו ומקור ההבל נשאר בבחי' מקיף עליו מלמעלה ושורש ההבל זה הוא מרוח פיו ית' שורש כל המקיפין שממנו נמשך הארה להיות עובר בתוך הבל הקול שלו

עבורו, ואילו מקור ההבל נשאר בבחינת מקיף עליו מלמעלה. ושורש ההבל הזה הוא מרוח פיו ית', שורש כל המקיפים, שממנו נמשכת הארה לעבור בתוך הבל קולו.

(ע' [עיינן] בסש"ב [בספר של בינונים] ספ"ה בשם הפרע"ח [הפרי עץ חיים] ועמ"ש בס' מבוא שערים ש"ג ח"ב [חלק ב'] פ"ג [פרק ג'] ע"פ האדרא נשא דקל"ד מהאי פומא עילאה נשבא רוחא כו' ע"ש.

(עיינו ב־Sefer Shel Beinonim, בסוף פרק 5, בשם Pri Etz Chaim; ועיינו גם במה שכתוב בספר Mevo She'arim, שער 3, חלק 2, פרק 3, לפי האידרא של נשא, דף 134: "מן הפה העליון הזה נושבת רוח" וכו'; עיינו שם.)

ועמ"ש מזה ע"פ כיום השמיני עצרת כפי' ואשים דברי כפיך וע' רבות כי תשא פמ"א [פרק מ"א / פרשה מ"א] ע"פ מפיו דעת ותבונה. ומענין האמרת היום רבות שם ר"פ מ"ה.

ועיינו במה שכתוב על כך על הפסוק "ביום השמיני עצרת", בפירוש "ואשים דברי כפיך"; ועיינו ב־Midrash Rabbah, כי תשא, פרק 41, על הפסוק "מפיו דעת ותבונה". ובענין "את ה' האמרת היום" — Midrash Rabbah שם, בתחילת פרק 45;

נשא פי"ד [פרק י"ד / פרשה י"ד] בפסוק ביום השביעי במדרש איכה בפסוק על אלה אני. גיטין דנ"ו ע"ב חגיגה ד"ג ע"א ברכות דף ו):

נשא, פרק י"ד, על הפסוק "ביום השביעי"; במדרש איכה, על הפסוק "על אלה אני [בוכה]"; גיטין נ"ו ע"ב; חגיגה ג' ע"א; ברכות דף ו').

10 וזהו ענין הקדושין שנותן לה טבעת בחי' אור מקיף. וכך את ה' האמרת היום וממשיך עליו או"מ [אור מקיף] ממקור ושורש כל המקיפין [המקיפים] הרי הוא מקודש לשמים.

וזהו ענין הקידושין: האיש נותן לאישה טבעת, שהיא בחינת אור מקיף. כך גם "את ה' האמרת היום" — האדם ממשיך על עצמו אור מקיף ממקור ושורש כל המקיפים, ובכך הוא מתקדש לשמים.

פי' שהוא מוכן ומקושר לדבקה בו ית' כמו אדם המקדש אשה שבקדושין אלו נאסרה על כל העולם ומיוחדת רק לבעלה.

כלומר, הוא מוכן וקשור לדבוק בו יתברך, בדומה לאדם המקדש אישה: בקידושין אלה היא נאסרת על כל העולם ומתייחדת לבעלה בלבד.

כך ע"י התורה בחי' את ה' האמרת הנ"ל הוא מקושר ודבוק בהבל הדבור להיות מכון לשבתו.

כך גם באמצעות התורה, בחינת "את ה' האמרת" הנזכרת לעיל, הוא נקשר ודבק בה' באמצעות הבל הדיבור, ונעשה "מכון לשבתו".

מה שאין כן אם אינו לומד להמשיך בחי' כח הדבור אליו הרי הוא כאלו חבירו מדבר לפניו והוא אינו שומע שלא ידבק בשכלו ומחשבתו של חבירו בלי שמיעת הקול.

אבל אם אינו לומד כדי להמשיך אליו את בחינת כוח הדיבור, הרי הוא כאילו חברו מדבר לפניו והוא אינו שומע; שכן בלי שמיעת הקול הוא לא ידבק בשכלו ובמחשבתו של חברו.

11 וזהו וארשתיך לי כו' אך עוד הוא צריך לפדות נפשו האלקית מתוך מאסר הגוף ונפשו הבהמית שלא תהי' [תהיה] נקראת חגירת או סומא והפדיון הוא בצדקה,

וזהו [הפירוש של] "וארשתיך ליי" וכו'. אך עדיין עליו לפדות את נפשו האלקית ממאסר הגוף והנפש הבהמית, כדי שלא תיקרא "חגירת או סומא"; והפדיון הוא באמצעות צדקה.

וזהו וארשתיך לי בצדק כי גדולה צדקה שמקרכת את הגאולה כו' וכרבי אליעזר דיהיב פרוטה לעני והדר מצלי.

וזהו [הפירוש של] "וארשתיך לי בצדק": שכן "גדולה צדקה שמקרכת את הגאולה" וכו'; וכמו רבי אליעזר, שהיה נותן פרוטה לעני ואחר כך מתפלל.

וכמ"ש באגה"ק [באגרת הקודש] ד"ה אין ישראל נגאלין אלא בצדקה שנאמר ושביה בצדקה. שע"ז פודה נפשו כו' ועתה נפדה כו' ע"ש באריכות (ועמ"ש בפ' כי תשא סד"ה שמאלו תחת לראשי).

וכמו שכתוב באגרת הקודש, בדיבור המתחיל "אין ישראל נגאלין אלא בצדקה, שנאמר: ושביה בצדקה": שעל ידי כך הוא פודה את נפשו וכו', ועתה היא נפדית וכו'; עיינו שם בהרחבה (ועיינו במה שכתוב בפרשת כי תשא, בסוף המאמר המתחיל "שמאלו תחת לראשי").

ובמשפט דהנה כתיב רשע מכתיר את הצדיק ועל זה נאמר ובערת הרע מקרבך לכך צ"ל משפט ע"ז ובחסד וברחמים דהיינו לעורר ר"ר [רחמים רבים] על נפשו

"ובמשפט": שהרי כתוב "רשע מכתיר את הצדיק", ועל כך נאמר "ובעתה הרע מקרבך"; לכן צריך לעשות על כך משפט. "ובחסד וברחמים" — כלומר, לעורר רחמים רבים על נפשו,

וכדכתיב ליעקב אשר פדה את אברהם כמ"ש במ"א (ועמ"ש בפ' בשלח ע"פ אשירה. בפ"י משפט וצדקה ביעקב אתה עשית ועיין ברכות פ' עקב מענין וארשתיך לי בצדק ובמשפט).

וכמו שכתוב "ליעקב אשר פדה את אברהם", כפי שנתבאר במקום אחר (ועיינו במה שכתוב בפרשת בשלח על הפסוק "אשירה", בעניין "משפט וצדקה ביעקב אתה עשית"; ועיינו במדרש רבה, פרשת עקב, בעניין "וארשתיך לי בצדק ובמשפט").

וארשתיך לי באמונה דהיינו מי שאינו יכול ללמוד וגם איש עני הוא ואין יכול ליתן צדקה

"וארשתיך לי באמונה" — כלומר, מי שאינו יכול ללמוד, וגם עני הוא ואינו יכול לתת צדקה,

אעפ"כ [אף על פי כן] אין מונע לו להיות בחי' כלה וארוסה ע"י האמונה כנ"ל בהתבוננות מעומק דליבא איך דכולא קמיה כלא חשיבי ושהוא למעלה מעלה מבחי' סוכ"ע

אף על פי כן, אין דבר המונע ממנו להיות בבחינת כלה ומאורסת באמצעות האמונה, כנזכר לעיל: בהתבוננות מעומק הלב בכך ש"כולא קמיה כלא חשיבי", ושהוא למעלה מעלה מבחינת סוכב כל עלמין.

(ועמ"ש ע"פ כי אברהם לא ידענו כו' כי אתה ה' אבינו כו'. וממשי"ש [וממה שכתוב שם] יובן יותר ענין וארשתיך לי באמונה).

(ועיינו במה שכתוב על הפסוק "כי אברהם לא ידענו" וכו', "כי אתה ה' אבינו" וכו'; ומתוך מה שכתוב שם יובן ביתר שאת ענין "וארשתיך לי באמונה").

וכי' [וכל זה] הוא בבחי' כלה וארוסה אבל אח"כ צריך להיות בחי' נשואין (וכמ"ש ברכות בא ס"פ י"ח) וזהו וידעת את ה' מלשון והאדם ידע את חוה שהוא בחי' התקשרות האמיתי.

כל זה הוא בבחינת כלה וארוסה, אבל לאחר מכן צריכה להיות בחינת נישואין (כפי שנאמר במדרש רבה, בא, בסוף פרק 18). וזהו "וידעת את הוי", מלשון "והאדם ידע את חוה", שהיא בחינת התקשרות אמיתית.

כמ"ש ומלאה הארץ דעה את ה' פי' שתמלא כולו לה' שלא יהיה שום מחשבה דבור ומעשה

כפי שנאמר: "ומלאה הארץ דעה את הוי" — כלומר, שהאדם יהיה מלא כולו בה', כך שלא יהיו בו שום מחשבה, דיבור או מעשה

כי אם לה' לבדו וכל מחשבות אדם יהיו ממולאים רק מן דעת ה' וזהו ותן חלקנו בתורתך שיהיה חלקנו מיוחד בתכלית היחוד בתורתך ויהיו לאחדים ממש וד"ל [ודי למבין]:

כי אם לה' לבדו, וכל מחשבותיו של האדם יהיו מלאות רק בדעת ה'. וזהו "ותן חלקנו בתורתך": שחלקנו יהיה מיוחד בתורתך באחדות מוחלטת, ויהיו לאחדים ממש. וד"ל.

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likutei-torah/bamidbar/9

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק